

**Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφου**

ΜΑΣΤΕΡ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΘΕΜΑ

**Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης. Στάσεις και απόψεις των διευθυντών για τις αιτίες
δημιουργίας, συνέπειες και προτεινόμενοι τρόποι αντιμετώπισης του
φαινομένου**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ: Πολυχρονιάδης Γεώργιος

STUDENT REGISTRATION ID: 1143305233

Επιβλέπων καθηγητής: Μασούρας Ανδρέας

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση του φαινομένου της ενδοσχολικής βίας στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Ν. Κιλκίς. Μέσα από ποσοτική μελέτη με τη χρήση ερωτηματολογίου, αναζητήθηκαν οι στάσεις και οι αντιλήψεις των διευθυντών Γυμνασίων και Λυκείων του Νομού Κιλκίς ως προς το συγκεκριμένο φαινόμενο και ειδικότερα, ως προς το ποιες είναι οι αιτίες δημιουργίας του και ποιες οι συνέπειές του, τόσο στα ίδια τα άτομα τα οποία πέφτουν θύματα του φαινομένου, όσο και στο σύνολο της σχολικής κοινότητας.

Στην έρευνα συμμετείχαν 32 Διευθυντές Γυμνασίων, Λυκείων, ΣΕΚ και ΕΕΕΕΚ του Ν. Κιλκίς μέσης ηλικίας 53 ετών. Φαίνεται ότι η σημαντικότερη και πιο συνήθης έκφραση του φαινομένου της ενδοσχολικής βίας είναι η άσκηση σωματικής βίας. Για τους περισσότερους, η σχολική βία είναι μια αρκετά σοβαρή υπόθεση και γι' αυτό προσπαθούν να βρουν τα αίτια της συμπεριφοράς των βίαιων μαθητών. Παρόλα τα περιστατικά σχολικής βίας δε φαίνεται να επηρεάζεται ιδιαίτερα αρνητικά το σχολικό κλίμα και η συμπεριφορά των μαθητών στο σχολείο. Η βασικότερη αιτία περιστατικών ήταν το γεγονός ότι οι μαθητές θύματα ανήκαν σε διαφορετικές ομάδες από τους μαθητές θύτες, ενώ οι κύριοι θύτες ήταν αγόρια ίδιας ηλικίας με τα θύματα, οι οποίοι «επιτέθηκαν» κυρίως σωματικά σε αυτά στον προαύλιο χώρο του σχολείου κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, εν απουσία εκπαιδευτικού προσωπικού. Οι περισσότεροι παρευρισκόμενοι μαθητές και εκπαιδευτικοί προσπαθούν σε τέτοιες περιπτώσεις να επέμβουν για τη λήξη του περιστατικού, ενώ τα συναισθήματα που ακολούθησαν ήταν στενοχώρια και ανησυχία.

Φαίνεται ότι οι σημαντικότεροι τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου είναι η εκπαίδευση των μαθητών προκειμένου να μάθουν να λύνουν με ειρηνικά μέσα τις διαφορές τους, ενώ καλό θα ήταν να υπάρχει και ψυχολόγος στο σχολείο ο οποίος θα διαχειρίζεται τα περιστατικά βίας.

ABSTRACT

This study aims at studying school bullying in Greek Secondary Education in the Prefecture of Kilkis. Through a quantitative research with questionnaire we studied the attitudes and views of the principals of high schools of the Prefecture of Kilkis about school bullying, particularly concerning its reasons and consequences both for the victims and the school community in total.

Thirty - two high school principals in the Prefecture of Kilkis participated in this research, with a medium age of 53 years old. It seems that the most important and usual realisation of school bullying is the physical violence. For the most principals school bullying is something very serious and therefore they try to find out the reasons of the violent behaviour of some pupils. However, the incidents of school bullying do not seem to have an important influence on school climate as well as the behaviour of the other pupils. The most basic reason for school bullying is that the victims were not the members of the same team with the one of the bullies. Besides, the main bullies were boys at the same age with the victims, and they attacked mainly physically to the victims at the school yard during the break and while the teachers were not present. In such cases the most of the attending pupils and teachers try to interfere in order to stop the incident, while the caused feelings were distress and anxiety.

It seems that the most important ways of confronting school bullying is the education of the pupils in order to be able to settle their disputes peacefully. Besides it would be advisable that in every school unit a psychologist dealing with school bullying incidents, should service.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία αποτελεί διπλωματική εργασία στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Δημόσια Διοίκηση (MPA) με κατεύθυνση την Εκπαιδευτική Διοίκηση, του πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου. Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρούσας εργασίας αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που γνώρισα, συνεργάστηκα μαζί τους και έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πραγματοποίησή της. Πρώτο από όλους θέλω να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κο Μασούρα Ανδρέα για την πολύτιμη καθοδήγησή του και την εμπιστοσύνη και εκτίμηση που μου έδειξε. Στη συνέχεια θέλω να ευχαριστήσω τον κοσμήτορα της σχολής κο Βλιάμο Σπύρο, και τους καθηγητές μου κο Αθανασόπουλο Κωνσταντίνο, κα Κωνσταντινίδη Κατερίνα, κο Ακρίβο Χριστόδουλο, κο Καρατάσιο Γεώργιο οι οποίοι με τα πλούσια πνευματικά τους προσόντα και το ήθος τους συνέβαλαν ουσιαστικά στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας. Τέλος θέλω να ευχαριστήσω τους διευθυντές των γυμνασίων και λυκείων του νομού Κιλκίς διότι συνέβαλαν με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων στην εκπόνηση αυτής της εργασίας. Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω τη σύζυγο μου πτυχιούχο Αγγλικής Φιλολογίας για τη μετάφραση της περίληψης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ABSTRACT.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	4
Κατάλογος Πινάκων.....	6
Κατάλογος Διαγραμμάτων.....	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
2. ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ/ΠΡΟΒΛΗΜΑ.....	3
2.1 Σκοπός της έρευνας.....	3
2.2 Ερευνητικές ερωτήσεις.....	3
3. ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	5
3.1 Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας.....	5
3.1.1 Ορισμός και συχνότητα του φαινομένου.....	5
3.1.2 Οι θύτες των φαινομένων ενδοσχολικής βίας.....	10
3.2 Αιτίες & Παράγοντες δημιουργίας του φαινομένου ενδοσχολικής βίας.....	11
3.3 Συνέπειες της ενδοσχολικής βίας.....	12
3.4 Στόχοι και τρόποι αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας.....	13
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	18
4.1 Ερευνητικό Δείγμα.....	18
4.2 Τόπος και χρόνος.....	18
4.3 Μέθοδος έρευνας.....	18
4.4 Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων.....	19
5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	21
5.1 Δημογραφικά στοιχεία του δείγματος.....	21
5.2 Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών.....	23
5.3 Περιστατικά βίας ή εκφοβισμού.....	24
5.4 Γνώμες για τη σχολική βία.....	28

5.5	Εμπειρία σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας	34
	ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	47
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	49
	Ελληνική	49
	Ξενόγλωσση	50
	Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο Έρευνας.....	54

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Ηλικία ερωτώμενων	21
Πίνακας 2: Το μορφωτικό επίπεδο των ερωτώμενων	21
Πίνακας 3: Ειδικότητες των Διευθυντών	22
Πίνακας 4: Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών είναι αρκετά καλές	23
Πίνακας 5: Συσχέτιση σχέσεων μαθητών και Φύλο Διευθυντών	24
Πίνακας 6: Τρόποι έκφρασης ενδοσχολικής βίας ή εκφοβισμού	24
Πίνακας 7: Διαφοροποιήσεις στις εκφράσεις περιστατικών βίας σε άνδρες και γυναίκες	26
Πίνακας 8: Στατιστική σημαντικότητα μεταξύ των διαφοροποιήσεων των δυο φύλων στις εκφράσεις βίας	27
Πίνακας 9: Η σχολική βία δεν είναι κάτι σοβαρό. Είναι απλά ένα παιχνίδι μεταξύ των μαθητών	28
Πίνακας 10: Η σχολική βία είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση	29
Πίνακας 11: Η σχολική βία είναι αρκετά σοβαρή υπόθεση, όμως δε φταίνει οι μαθητές γι αυτό	29
Πίνακας 12: Προσπαθώ να βρω τα αίτια της συμπεριφοράς των βίαιων μαθητών	30
Πίνακας 13: Διαφωνώ και τιμωρώ τη συμπεριφορά των βίαιων μαθητών	30
Πίνακας 14: Θεωρώ ότι οι βίαιοι μαθητές τρομάζουν τους συμμαθητές τους	31
Πίνακας 15: Θεωρώ ότι οι βίαιοι μαθητές μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο συμπεριφοράς για άλλους μαθητές	31

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Το φύλο των ερωτώμενων	21
Διάγραμμα 2: Σχολείο Διεύθυνσης.....	23
Διάγραμμα 3: Συγκεντρωτικό διάγραμμα περιστατικών βίας ή εκφοβισμού	25
Διάγραμμα 4: Ο τρόπος συμπεριφοράς των μαθητών στο σχολείο	32
Διάγραμμα 5: Σχολικό Κλίμα	33
Διάγραμμα 6: Συχνότητα θυματοποίησης μαθητή από άλλα παιδιά του σχολείου	33
Διάγραμμα 7: Συχνότητα θυματοποίησης μαθητή από εξωσχολικά άτομα.	34
Διάγραμμα 8: Αιτία ξεσπάσματος του περιστατικού ενδοσχολικής βίας.....	35
Διάγραμμα 9: Εμπλεκόμενοι σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας	35
Διάγραμμα 10: Η ηλικία των δραστών των περιστατικών ενδοσχολικής βίας	36
Διάγραμμα 11: Τόπος που έλαβε χώρα το περιστατικό	37
Διάγραμμα 12 : Χρόνος περιστατικού.....	37
Διάγραμμα 13: Παρόντες στο περιστατικό.....	38
Διάγραμμα 14: Αντιδράσεις παρευρισκόμενων στο περιστατικό μαθητών	39
Διάγραμμα 15: Αντιδράσεις παρευρισκόμενων καθηγητών	40
Διάγραμμα 16: Περιεχόμενες μορφές βίας και εκφοβισμού στο περιστατικό	40
Διάγραμμα 17: Τα αισθήματα μετά από την πραγματοποίηση του περιστατικού	41
Διάγραμμα 18: Ενέργειες για την παροχή ασφάλειας στο σχολικό χώρο	42
Διάγραμμα 19: Αισθήματα για μαθητές που εμπλέκονται σε περιστατικά βίας	43
Διάγραμμα 20: Συνεργασία με σχολικά συμβούλια	44
Διάγραμμα 21: Συμβολή μαθημάτων στην καταπολέμηση του φαινομένου βίας ή εκφοβισμού	45
Διάγραμμα 22: Οι πολιτιστικές δραστηριότητες για τον περιορισμό των φαινομένων ενδοσχολικής βίας.....	45
Διάγραμμα 23: Συμμετοχή σε προγράμματα διαχείρισης συγκρούσεων για την καταπολέμηση της βίας	46